

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **PERFECT INVEST, a.s.**, se sídlem Karlovo náměstí 34/28, Třebíč, zast. JUDr. Martinem Bohuslavem, advokátem se sídlem Italská 2581/67, Praha 2, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2021, č. j. 15737/21/5200-10423-708571, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 3. 2023, č. j. 29 Af 45/2021-138,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :**I. Vymezení věci**

[1] Předmětem projednávané věci je zneužití práva ze strany žalobkyně vydáním tzv. korunových dluhopisů v závěru roku 2012, u kterých zákon č. 192/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „zákon č. 192/2012 Sb.“), umožnil zaokrouhlovat základ daně stanovovaný za každý jednotlivý dluhopis a daň vybíranou srážkou z úrokového příjmu z těchto dluhopisů dle § 36 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění do 31. 12. 2012 (dále jen „ZDP“), tj. na celé koruny dolů. Základ daně i zdanění úrokového příjmu z každého korunového dluhopisu tak byly rovno 0 Kč. Obdobnou věcí se přitom Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudcích ze dne 19. 12. 2023, č. j. 4 Afs 262/2022-87, a ze dne 28. 5. 2024, č. j. 10 Afs 309/2022-112, ve vztahu k sesterské společnosti žalobkyně – IPB Invest, a.s.

[2] Platebními výměry ze dne 14. 10. 2019, č. j. 1673952/19/2912-50521-704170, č. j. 1674011/19/2912-50521-704170 a č. j. 1674026/19/2912-50521-704170, stanovil Finanční úřad pro Kraj Vysočina (dále jen „správce daně“) žalobkyni k přímé úhradě daň

z příjmů fyzických osob vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně za zdaňovací období roku 2014 ve výši 6 352 941 Kč, za zdaňovací období roku 2015 ve výši 9 178 404 Kč a za zdaňovací období roku 2016 ve výši 9 741 176 Kč (celkem ve výši 25 272 521 Kč). Správce daně žalobkyni předepsal daň z úroků vyplacených z korunových dluhopisů, které emitovala v prosinci 2012 o jmenovité hodnotě 1 Kč, s pevnou roční úrokovou sazbou 12 %, se splatností 20 let, v celkové hodnotě 300 000 000 Kč a jejichž jediným vlastníkem se stal předseda představenstva žalobkyně Ing. Pavel Balík. V rámci daňové kontroly správce daně dospěl k závěru o zneužití práva v souvislosti s vydáním těchto dluhopisů, neboť žalobkyně sice formálně naplnila podmínky § 36 odst. 3 ZDP, pouze účelově však využila přechodné ustanovení zákona č. 192/2012 Sb. Pro vydání dluhopisů vytvořila umělé, nestandardní podmínky v době, kdy již bylo zcela zřejmé, že bude platit jiná právní úprava v zaokrouhlování úrokových výnosů.

[3] Proti platebním výměrům správce daně se žalobkyně bránila odvoláními, která zamítl žalovaný výše nadepsaným rozhodnutím a platební výměry potvrdil. Ztotožnil se se správcem daně, že emise dluhopisů byla v rozporu s účelem zákona. Žalobkyně neprokázala její ekonomický účel a provedenou emisí dluhopisů nezískala žádné finanční prostředky ke svému dalšímu rozvoji, neboť na jejích účtech se ve své podstatě „protáčely“ finanční prostředky, s nimiž původně disponovala. Celá struktura provedených a nastavených transakcí byla uskutečněna účelově s hlavním cílem získat daňové zvýhodnění pro předsedu představenstva žalobkyně Ing. Pavla Balíka v podobě nezdaněného úrokového příjmu. Žalovaný shledal nedůvodnými návrhy žalobkyně na provedení svědeckých výpovědí i odvolací námitky stran důkazního břemene a zneužití práva, nedostatečně zjištěného skutkového stavu, nepřezkoumatelnosti závěrů správce daně, rozporu se zásadou legitimního očekávání a režimu danění dluhopisů. Úrokové výnosy byly zdaněny jako úrok plynoucí z nekorunového dluhopisu, u kterého se daňové zvýhodnění neuplatnilo.

[4] Žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného zamítl krajský soud nyní napadeným rozsudkem. Vyšel ze závěrů svých dřívějších rozsudků ze dne 22. 9. 2022, č. j. 30 Af 43/2021-72 a č. j. 30 Af 44/2021-69 ve věcech společnosti IPB Invest, se kterými má nyní projednávána věc shodný skutkový stav, kvůli shodnému právnímu zástupci též obdobnou argumentaci a které korespondují s dřívější judikaturou v obdobných věcech. Shledal napadené rozhodnutí přezkoumatelným a nepřisvědčil námitkám nesprávného posouzení skutkového a právního stavu, rozložení důkazního břemene ve vztahu k otázce zneužití práva, neprovedení navrhovaných důkazních prostředků (výslechů externího daňového poradce žalobkyně A. Bartůška, vedoucího jejího správního oddělení M. M. a třetí osoby J. N.) pro nadbytečnost a nesprávného vyhodnocení důkazního prostředku (finanční analýzy předložené žalobkyní).

[5] Krajský soud dospěl ke shodnému závěru o zneužití práva jako žalovaný a jako v rozsudcích č. j. 30 Af 43/2021-72 a č. j. 30 Af 44/2021-69, jelikož žalobkyně naplnila jak objektivní (přes formální naplnění požadavků zákona nedošlo k naplnění jeho účelu a smyslu), tak subjektivní (hlavním či převažujícím účelem jednání daňového subjektu bylo získání daňové výhody) stránku zneužití práva. Smyslem § 36 odst. 3 ZDP bylo odbourání zbytečné byrokracie u marginálních částek, jež by měl poplatník odvést do státního rozpočtu, v případě úroků vyplacených Ing. Balíkovi ze všech emitovaných dluhopisů se

pokračování

však ve výsledku o nikterak drobnou částku nejedná. K subjektivní stránce zneužití práva krajský soud uvedl, že správce daně identifikoval několik objektivních znaků svědčících o tom, že převažujícím účelem jednání žalobkyně bylo získání daňové výhody: (i) emise proběhla v závěru roku 2012, (ii) ekonomicky nezdůvodnitelné vydání dluhopisů v prosinci roku 2012, (iii) emise se týkala velkého objemu finančních prostředků v porovnání s jejich reálně a ekonomicky odůvodnitelnou potřebou, (iv) podezřelý způsob úhrady dluhopisů, zejména jak byl zaplacen emisní kurz, z jakých zdrojů a zda došlo k faktickému zaplacení ze strany fyzické osoby, (v) neexistence racionálního odůvodnění vydání dluhopisů ve jmenovité hodnotě 1 Kč, když celá emise ve výši 300 mil. Kč byla upsána jediným upisovatelem, předsedou představenstva žalobkyně, a současně neexistence racionálního odůvodnění upřednostnění prodeje dluhopisů pouze spojené osobě, a (vi) neexistence racionálního odůvodnění vzniku Smlouvy o používání finančních zdrojů ze dne 5. 1. 2015 se společností IPB Invest a Ing. Balíkem, na základě které žalobkyně přijala finanční prostředky za dluhopisy IPB Invest upsané Ing. Balíkem.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a dalších podání

II.a Kasační stížnost

[6] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Navrhla zrušit napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, eventuálně zrušit jen napadený rozsudek a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatelka shrnula, že krajský soud nesprávně a z části i nepřezkoumatelně posoudil ekonomickou opodstatněnost emise dluhopisů, nesprávně posoudil objektivní podmínku zneužití práva, měl zrušit napadené rozhodnutí pro nezákonné odmítnutí provést výslechy svědků a nezohlednil předložený důkazní prostředek – ekonomickou analýzu. Namítla také, že krajský soud nedůvodně a zcela automaticky převzal závěry z rozsudků ve věci společnosti IPB Invest, aniž by odůvodnil skutkové odlišnosti případů. Ekonomickou opodstatněnost emitovaných dluhopisů je třeba zkoumat v kontextu konkrétní finanční situace společnosti a v obou řízeních byla odlišná. Nesprávnost postupu krajského soudu ilustruje to, že nesprávně vztahuje finanční výsledky společnosti IPB Invest ke stěžovateli (například v bodě 53. napadeného rozsudku).

[8] Dle stěžovatelky je nesprávný a v přímém rozporu s ekonomickými principy a jejími finančními výkazy závěr krajského soudu, že emise byla účelová a nepřinesla jí žádné reálné finanční prostředky. Statutární audit potvrdil věrný a poctivý obraz jejího účetnictví a finanční situace a žalovaný ani krajský soud tyto finanční výkazy ani předloženou finanční analýzu prokazující ekonomický smysl emise nerozporovali. Krajský soud se nevypořádal s tímto zjevným rozporom. Dle stěžovatelky je z logiky věci nemožné, aby většina cizích zdrojů financování byla umělá a bez ekonomického přínosu. Klade si otázku, z čeho by byly financované obchody s klienty. Krajský soud nezohlednil základní ekonomickou logiku refinancování. Objem finančních prostředků poskytnutých klientům přitom krajský soud ani nezpochybuje.

[9] Krajský soud nesprávně posoudil potřebu emitovat dluhopisy s cílem refinancování stávajících závazků a nezohlednil, že stejným způsobem stěžovatelka financovala svou podnikatelskou činnost i před rokem 2012 a tyto cizí zdroje poskytla svým klientům formou nebankovních úvěrů.

[10] Krajský soud dle stěžovatelky též nesprávně potvrdil, že se jednalo o pouhé protáčení finančních prostředků, aniž by zohlednil, že se jednalo o běžné vyrovnávání vzájemných závazků. Není ani pravdou, že by byl nákup dluhopisů zprostředkovaně financován finančními prostředky stěžovatelky, žalovaný nezohlednil existující závazky mezi spojenými osobami. Upisovatel Ing. Balík získal prostředky na nákup dluhopisů zinkasováním svých pohledávek od stěžovatelky a splácení ve více transakcích po menších částkách je dáno tím, že stěžovatelka neměla dostatek volných finančních prostředků, neboť je poskytuje svým klientům a není pro ni ekonomické držet na bankovních účtech vyšší zůstatky.

[11] Objektivní podmínku zneužití práva krajský soud posoudil nesprávně proto, že osvobození korunových dluhopisů od srážkové daně bylo výslovně předpokládáno rozdílným stanovením účinnosti právních předpisů, této možnosti využil i stát a finanční orgány její legálnost potvrzovaly. Nemůže se tedy jednat o neoprávněnou výhodu ve formě absence srážkové daně.

[12] Stěžovatelka dále obsáhle popsala svou podnikatelskou činnost a financování, jejichž pochopení je dle ní třeba k posouzení podstaty sporu, tj. ekonomické opodstatněnosti emise. Mimo jiné uvedla, že je společností poskytující finanční služby obdobně jako banky, které ji vnímají jako konkurenci, z této podnikatelské činnosti generovala zisk, pro výkon své podnikatelské činnosti je klíčové získání dostatečného financování, se společností IPB Invest si vzájemně finančně vypomáhají za účelem maximalizace zisku celé „Skupiny IPB“, v roce 2012 refinancovala splatný úvěr od nezávislé společnosti FINANCE agro K2 úvěrem od společnosti AGRO 2000 – UIF (celým názvem AGRO 2000 - uzavřený investiční fond a.s., dnes CRUIYFF a.s., pozn. NSS), dluhopisy emitovala z důvodu potřeby dalšího stabilního zdroje financování své podnikatelské činnosti, získané prostředky v dlouhodobém horizontu použila ke krytí finančních produktů poskytnutých klientům, jejichž objem rostl, a zdrojem finančních prostředků, ze kterých upisovatel uhradil dluhopisy, byla jiná aktiva Ing. Balíka. Změny financování v průběhu roku 2012 byly provedeny za účelem zajištění dlouhodobého financování a jejich podstata spočívala v refinancování a navýšení aktiv, přijaté financování tedy bylo bezesporu využito k ekonomické činnosti stěžovatelky. Potřeba disponovat dalšími finančními prostředky pokračovala i po roce 2012 a stěžovatelka využila prostředky sesterské společnosti IPB Invest získané její vlastní emisí na konci roku 2012.

[13] Namítla, že krajský soud nesprávně poukázal pouze na jednotlivé finanční toky bez zohlednění právních titulů a existujících vzájemných závazků a nijak nezohlednil, že předchozí finanční zdroje, refinancované dluhopisy, byly využity na finanční produkty klientů. Emise proto nemůže být ekonomicky neopodstatněná.

[14] K subjektivní podmínce zneužití práva – ekonomické neopodstatněnosti emise dluhopisů – stěžovatelka zopakovala, že finanční prostředky z emise efektivně využila na refinancování části úvěru od AGRO 2000 – UIF, úvěru od Ing. Balíka a pořízení majetkové

pokračování

účasti ve společnosti IPB Invest. Dále uvedla, že není pravda, že by nepotřebovala emitovat dluhopisy ve výši 300 mil. Kč. Krajský soud se nevypořádal s objektivními skutečnostmi vyplývajícími z auditovaných finančních výkazů a finanční analýzy. Stěžovatelka prokazatelně uhradila úvěry ve výši 291 mil. Kč a zároveň vzrostl objem jejích obchodů s klienty, dluhopisy proto nelze označit za umělé. Závěry krajského soudu stěžovatelka označila za nelogické a napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, resp. nezákonný z důvodu nesprávného posouzení ekonomické opodstatněnosti emise dluhopisů. Stěžovatelka poukázala na ekonomickou analýzu prokazující ekonomickou opodstatněnost emise, kterou krajský soud opomenul, a ohradila se proti šesti objektivním znakům svědčícím o tom, že převažujícím účelem jejího jednání bylo získání daňové výhody. Dle stěžovatelky (i) je bez dalšího nerozhodné, ve který den účinnosti právní úpravy bylo jednání učiněno, (ii) prokázala refinancování (v této souvislosti krajský soud nezákonně převedl důkazní břemeno na stěžovatelku, dle které má naopak žalovaný prokázat zneužití práva, a to nikoliv pouze na základě tvrzení o neodstranění pochybností správce daně), (iii) o použití finančních prostředků získaných emisí nemůže být sporu, existovala reálná a ekonomicky odůvodněná potřeba emitovat dluhopisy v takovém objemu a vyrovnání vzájemných závazků s IPB Invest prokazuje „Přehled pohybu na účtu 378 100 za rok 2012“ doložený ke kasační stížnosti, (iv) emisní kurz byl splacen zcela standardně, transakce je třeba posuzovat jako celek, nikoliv izolovaně, způsob úhrady dluhopisů nemá vliv na ekonomickou opodstatněnost emise a finanční prostředky z emise nepochází od stěžovatelky, (v) argument krajského soudu ohledně nedůvodného „drobení“ emise prakticky znamená vyloučení jakékoliv emise korunových dluhopisů, přitom je emitoval i stát, a (vi) Smlouva o používání finančních zdrojů ze dne 5. 1. 2015 s IPB Invest a Ing. Balíkem nemá žádnou souvislost s dluhopisy ani nákupem akcií IPB Invest. Závěr krajského soudu o ekonomické neopodstatněnosti emise je proto nesprávný. Stěžovatelka také odlišila svůj případ od těch, na které odkázal krajský soud v bodě 15. napadeného rozsudku, a které proto nelze na případ stěžovatelky aplikovat.

[15] K objektivní podmínce zneužití práva – čerpání neoprávněné výhody v rozporu se smyslem a účelem zákona – stěžovatelka uvedla, že úmyslem zákonodárce bylo vytvořit časový prostor 6 měsíců, ve kterém bylo umožněno všem subjektům emitovat korunové dluhopisy s daňovou úsporou. Emitování dluhopisů v tomto období proto nemůže být zneužitím práva. Stěžovatelka poukázala na emitování dluhopisů také Ministerstvem financí, čímž stát legálnost tohoto daňového zvýhodnění podpořil, a citovala též podporující vyjádření představitelů Finanční správy z roku 2017.

[16] Dle stěžovatelky žalovaný nezákonně odmítl provést výslechy svědků, čímž jí znemožnil prokázat ekonomickou opodstatněnost emise dluhopisů, kterou po ní požadoval. Krajský soud měl pro tuto nezákonnost napadené rozhodnutí zrušit. Žalovaný v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu předjímal, jak budou navržení svědci vypovídat. Nezrušil-li krajský soud napadené rozhodnutí, sám zatížil svůj rozsudek nezákonností.

[17] Nakonec, krajský soud zcela opomenul v replice navržený důkazní prostředek, ekonomickou analýzu prokazující nahrazení původního financování podnikatelské činnosti stěžovatelky emitovanými dluhopisy a absenci jiných finančních prostředků k financování, tedy ekonomickou opodstatněnost emise. Krajský soud tento navržený

důkazní prostředek neprovedl, ani nerozhodl, že jej nepřipouští, takže zatížil rozsudek vadou mající za následek jeho nezákonnost.

II.b Vyjádření žalovaného

[18] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil s napadeným rozsudkem, odkázal na své rozhodnutí a vyjádření k žalobě a navrhl kasační stížnost zamítnout. Odmítl, že by krajský soud zcela automaticky převzal závěry rozsudků č. j. 30 Af 43/2021-72 a č. j. 30 Af 44/2021-69, a označil za plně aplikovatelná východiska judikatury v bodě 15. napadeného rozsudku.

[19] K podnikatelské činnosti stěžovatelky a okolnostem emise dluhopisů žalovaný uvedl, že nikdy nebylo pochyb o tom, že stěžovatelka poskytuje finanční služby. Daňové orgány však dostatečně konkrétně zdůvodnily své pochybnosti a popsaly, proč dospěly k závěru o zneužití práva, přičemž daly stěžovatelce možnost vysvětlit opak a že transakce měla jasný racionální ekonomický smysl. Stěžovatelka dle žalovaného neprokázala např. výši úvěrů poskytnutých Ing. Balíkem, závazky a pohledávky vůči IPB Invest ke dni 14. 6. 2012, získání nových finančních prostředků připsáním částky 360 mil. Kč ze strany AGRO 2000 – UIF, skutečné získání finančních prostředků od IPB Invest na základě Smlouvy o používání finančních zdrojů ze dne 5. 1. 2015, nebo že jí transakce související s úpisem dluhopisů přinesly finanční prostředky v tvrzené výši. Je to právě celkový sled jednání zúčastněných osob (Ing. Balík, stěžovatelky a IPB Invest, jejímž předsedou představenstva byl Ing. Balík) a spojených okolností, které uměle vytvořily podmínky pro získání neoprávněné daňové výhody pro Ing. Balíka. V případě stěžovatelky nedošlo k naplnění smyslu emise dluhopisů, kterým je dle rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2022, č. j. 4 Afs 376/2021-60, a ze dne 30. 9. 2022, č. j. 1 Afs 103/2022-36, zajištění externího zdroje financování, tj. dostatečného kapitálu, jelikož se pouze „protáčely“ finanční prostředky mezi jednotlivými aktéry. Nebylo prokázáno ani tvrzení stěžovatelky ohledně použití finančních prostředků z emise.

[20] Co se týče ekonomické opodstatněnosti emise dluhopisů, z účetnictví vyplývající změna hodnoty aktiv a nahrazení bankovních úvěrů dlouhodobými závazky slovy krajského soudu „*ještě neprokazuje, že příčinou byla právě emise dluhopisů*“. Dle žalovaného se krajský soud vyrovnal i s předloženou finanční analýzou, která byla posuzována v kontextu dalších zjištění daňových orgánů. Nesouhlas stěžovatelky s jejím vyhodnocením nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Žalovaný zopakoval, že stěžovatelka úpisem dluhopisů nezískala žádné finanční prostředky. Emisi nelze obhajovat pouze sdělením o ziskovosti nebo finanční analýzou. Žalovaný poukázal na judikaturu, dle které svědčí o zneužití práva i skutečnost, že jediným upisovatelem dluhopisů byla spojená osoba.

[21] Žalovaný navrhl odmítnout jako nepřipustnou novou argumentaci stěžovatelky ohledně společnosti FINANCE agro K2, kterou v žalobě nezmiňovala. V kasační stížnosti nově tvrdí, že načerpala úvěr od AGRO 2000 – UIF za účelem refinancování mj. úvěru od FINANCE agro K2. V daňovém řízení ovšem tvrdila, že ji FINANCE agro K2 vyzvala k předčasnému splacení úvěru, což učinila převodem z bankovního účtu dne 13. 6. 2012, čímž bylo toto financování ukončeno a stěžovatelka jej musela nahradit úvěrem od AGRO 2000 – UIF.

pokračování

[22] K ekonomické analýze žalovaný uvedl, že ji stěžovatelka nepředložila v daňovém řízení, ač mohla, že řízení před správním soudem není pokračováním daňového řízení, k čemuž odkázal na judikaturu, a že krajský soud na jednání dne 21. 3. 2023 vyhlásil usnesení, že dokazování tímto důkazním prostředkem nebude provedeno, ale bude považováno za vyjádření stěžovatelky. Krajský soud se přitom komplexně zabýval ekonomickou opodstatněností emise, řízení tak nebylo zatíženo vadou mající vliv na jeho výsledek. I kdyby Nejvyšší správní soud shledal v postupu krajského soudu vadu, nebyla takové intenzity, aby způsobila nezákonnost napadeného rozsudku.

[23] Dle žalovaného se krajský soud ekonomickou opodstatněností emise dluhopisů zabýval komplexně a dostal požadavkům judikatury na přezkoumatelné odůvodnění rozhodnutí. Žalovaný zdůraznil, že stěžovatelka rozhodla o emisi v době, kdy již bylo zřejmé, že od 1. 1. 2013 bude platit nová právní úprava pro zaokrouhlování úrokových výnosů, a neprokázala ekonomickou opodstatněnost transakcí ani stav závazků ke dni 14. 6. 2012. Emisí dluhopisů a převzetím finančních prostředků společnosti IPB Invest v roce 2012 evidentně došlo pouze k proměně závazků na další závazky, aniž by byla doložena jejich racionální ekonomická opodstatněnost.

[24] Žalovaný nesouhlasil se zkratkovitou úvahou stěžovatelky, že samotné emitování korunového dluhopisu mezi 1. 8. 2012 a 31. 12. 2012 bylo zneužitím práva. Stěžovatelka by dosáhla na nezdanění vyplacených úrokových výnosů, pokud by byl splněn primární cíl emise dluhopisů. Potvrzení zákonnosti emitování nezdaněných korunových dluhopisů orgány státní správy nic nemění na závěru o prokázání zneužití práva a vyjádření Finanční správy stěžovatelka dezinterpretuje.

[25] Žalovaný závěrem setrval na nadbytečnosti navržených výsledků svědků, jelikož sám provedl analýzu finančních toků za účelem ověření zdroje finančních prostředků, kterými byly uhrazeny emitované dluhopisy. Výsledky nemohou přispět k již řádně zjištěnému skutkovému stavu a zhojit zjištěné nedostatky a rozpory týkající se úvěrů od Ing. Balíka, IPB Invest a AGRO 2000 – UIF, výsledky nemohou nahradit listinné důkazy. Není pravda, že by dopředu nezákonně předjímal, jak budou svědci vypovídat.

II.c Další podání účastníků řízení

[26] Stěžovatelka zareagovala na vyjádření žalovaného replikou. Uvedla, že žalovaný v zásadě opakuje svá nesprávná zjištění a závěry. Namítla, že krajský soud i žalovaný ignorují, že uzavření Smlouvy o používání finančních zdrojů ze dne 5. 1. 2015 nijak nespojuje s emisí vlastních dluhopisů a správce daně ani žalovaný ji nevyzvali k doložení stavu závazků a pohledávek ke dni 14. 6. 2012. Zopakovala, že pokud by dluhopisy byly umělé, vypadly by jí 2/3 cizích zdrojů, což by se muselo projevit na objemu jejích aktiv. Objem pohledávek vůči klientům však naopak rostl a jediným rozumným a logickým vysvětlením je refinancování dluhopisy, což prokazuje ekonomickou opodstatněnost emise. Stěžovatelka odmítla, že by uplatnila novou argumentaci, a označila za nesmyslný požadavek žalovaného, aby při refinancování získala nové finanční prostředky. Pochybnosti týkající se použití finančních prostředků z dluhopisů jsou nepodstatné. Dle stěžovatelky krajský soud žádné usnesení, kterým by odmítl ekonomickou analýzu jako důkazní prostředek, nevyhlásil, jde proto o opomenutý důkaz ve smyslu nálezu Ústavního

soudu ze dne 4. 9. 2002, sp. zn. I. ÚS 113/02. Stěžovatelka též zopakovala nezákonnost odmítnutí provedení svědeckých výpovědí.

[27] Žalovaný v duplice setrval na svém vyjádření. Doplnil, že stěžovatelka neodstranila pochybnosti správce daně týkající se ekonomické opodstatněnosti převzetí peněžních prostředků na základě Smlouvy ze dne 5. 1. 2015 (nelogicky nahradila závazek s úrokovou sazbou 2 % závazkem s úrokovou sazbou 12 %), přehled pohybu na účtu 378 100 v roce 2012 je novým důkazním prostředkem a na nutnosti refinancovat zdroje by nebylo nic nepochopitelného, kdyby ty samé finanční prostředky, které stěžovatelka z důvodu výzvy k předčasnému splacení vrátila Ing. Balíkovi dne 14. 6. 2012, ten nepřeposlal AGRO 2000 – UIF a ta stěžovatelce jako čerpání úvěru. Žalovaný zdůraznil, že v červnu 2012 stěžovatelka hovoří o nutnosti refinancování závazků Ing. Balíka, v prosinci 2012 je však Ing. Balík opět ochoten financovat stěžovatelku, avšak formou nákupu korunových dluhopisů. Hlavním cílem tedy bylo získat daňové výhody. Žalovaný dodal, že úvěrové financování, které mělo být dluhopisy refinancováno, probíhalo i nadále, nedošlo k výraznějšímu zlevnění tohoto financování, nákup akcií sesterské společnosti se rovněž nejeví jako ekonomicky opodstatněný a nedošlo ani k navýšení disponibilních zdrojů. Náhlá nutnost refinancování závazku vůči Ing. Balíkovi, jehož zdroje stěžovatelka využívala operativně dle potřeb, a odkupu akcií sesterské společnosti od AGRO 2000 – UIF svědčí o zneužití práva.

[28] Stěžovatelka ve svém dalším vyjádření vysvětlila, že nelze bez dalšího porovnávat pouze úrokové sazby. Namítla, že žalovaný vykresluje stěžovatelku v řízení před Nejvyšším správním soudem v negativním světle a nesprávně vyhodnotil oblast podnikání jejího i Ing. Balíka. Na trhu poskytování finančních prostředků je půl roku dlouhý časový úsek a Ing. Balík investoval finanční prostředky tam, kde mu investice přinášela nejlepší zhodnocení v daném čase. Na jeho investici do dluhopisů stěžovatelky, čímž získala dlouhodobý zdroj financování, není nic ekonomicky neracionálního. Tvrzení žalovaného o „náhlé nutnosti“ je nové, tedy nepřipustné.

[29] Stěžovatelka následně zaslala Nejvyššímu správnímu soudu ještě „*Doplnění kasační stížnosti*“, ve kterém zareagovala na rozsudek č. j. 4 Afs 262/2022-87 vydaný ve věci IPB Invest. Uvedla, že jeho závěry není možné bez dalšího vztáhnout na současné řízení, zopakovala svou předchozí argumentaci se zdůrazněním, že emisí dluhopisů refinancovala stávající zdroje, a setrvala na odůvodnění návrhu na výslech svědků k prokázání ekonomické opodstatněnosti emise dluhopisů. Závěrem poukázala na to, že ve věci IPB Invest byla ekonomická analýza předložena až v řízení před Nejvyšším správním soudem, v případě stěžovatelky ji však krajský soud měl k dispozici a opomněl ji.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[30] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

pokračování

[31] Kasační stížnost není důvodná.

[32] Jak již bylo naznačeno v úvodu tohoto rozsudku, nyní projednávaná věc je skutkově i právně obdobná s věcmi sesterské společnosti stěžovatelky – IPB Invest – řešených v rozsudcích č. j. 4 Afs 262/2022-87 a č. j. 10 Afs 309/2022-112. Nejvyšší správní soud těmito rozsudky zamítl kasační stížnosti IPB Invest proti rozsudkům krajského soudu č. j. 30 Af 43/2021-72 a č. j. 30 Af 44/2021-69, ze kterých vycházel krajský soud v nyní napadeném rozsudku.

[33] Ve věci čtvrtého senátu byla předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu situace v zásadě shodná s nynější, a to stanovení k přímé úhradě daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou z důvodu zneužití práva v souvislosti s vydáním korunových dluhopisů společností IPB Invest v prosinci 2012 v celkové hodnotě emise 200 000 000 Kč, jejichž vlastníky se stali nynější stěžovatelka a Ing. Pavel Balík jakožto předseda představenstva obou společností. Desátý senát se pak ve svém rozsudku zabýval otázkou, zda je zneužitím práva zahrnutí úroků z těchto dluhopisů do nákladů ovlivňujících základ daně z příjmů právnických osob, přičemž z rozsudku čtvrtého senátu výslovně vycházel (viz odst. [1] rozsudku č. j. 10 Afs 309/2022-112). Na základě podobné argumentace dospěly daňové orgány, krajský soud i Nejvyšší správní soud v obou případech k závěru, že IPB Invest jednala účelově, její emise dluhopisů neměla jiný ekonomicky racionální smysl než daňové zvýhodnění, a tedy zneužila právo.

[34] Zároveň nelze přehlédnout, že argumentace nynější stěžovatelky je velmi podobná, místy totožná s kasační argumentací IPB Invest v citovaných věcech. Společnost IPB Invest stejně jako stěžovatelka uváděla, že k provozování své činnosti (poskytování finančních produktů) potřebuje finanční zdroje, emitovanými dluhopisy refinancovala zdroje původní včetně finanční výpomoci od sesterské společnosti a úvěrů od Ing. Balíka, bez emise by jí chyběly zhruba 2/3 cizích zdrojů, závěry finančních orgánů jsou v rozporu s finanční analýzou, uskutečnění emise v prosinci 2012 bylo v souladu s tehdejší právní úpravou, možnost vydat korunové dluhopisy využilo i Ministerstvo financí, není podstatný způsob úhrady emise, judikatura označená krajským soudem není přílehlavá z důvodu skutkových odlišností, odmítnutím provést výsledky svědků (externího účetního a vedoucího zaměstnance M. M.) navržené v daňovém řízení žalovaný nepřipustně předjímal, jak budou svědci vypovídat, upisovatelé na nákup dluhopisů nepoužili prostředky samotné stěžovatelky, ale z vlastních pohledávek, není ekonomické shromažďovat prostředky na bankovním účtu a opodstatněnost emise potvrzuje ekonomická analýza (blíže viz shrnutí kasačních stížností v odst. [8] až [21] rozsudku č. j. 4 Afs 262/2022-87 a v odst. [5] až [15] rozsudku č. j. 10 Afs 309/2022-112).

[35] Přestože se tedy stěžovatelka v doplnění kasační stížnosti ohradila proti vztahení závěrů rozsudku č. j. 4 Afs 262/2022-87 na její případ, Nejvyšší správní soud z obou citovaných rozsudků ve věci IPB Invest vycházel s ohledem na zjevnou podobnost věcí včetně uplatněné kasační argumentace, propojenost zainteresovaných subjektů (stěžovatelky, IPB Invest a Ing. Pavla Balíka) a skutečnost, že neshledal důvod se od závěrů vyslovených ve svých dřívějších rozsudcích odchýlit.

[36] Nejvyšší správní soud úvodem též uvádí, že neshledal nepřipustnou (novou) kasační argumentaci stěžovatelky ohledně společnosti FINANCE agro K2 a refinancování jí poskytnutého splatného úvěru úvěrem od AGRO 2000 – UIF, jak namítl žalovaný ve svém vyjádření. Není pravda, že by stěžovatelka tuto argumentaci neuplatnila v žalobě. V bodě 3.8. na str. 4 žaloby na č. 1. 2 spisu krajského soudu uvedla, že finanční prostředky od AGRO 2000 – UIF jí umožnily refinancovat v červnu 2012 splatné závazky vůči Ing. Balíkovi a FINANCE agro K2. Argumentaci refinancování splatného úvěru od FINANCE agro K2 úvěrem od AGRO 2000 – UIF tedy stěžovatelka v žalobě uplatnila, proto se nejedná o novou, nepřipustnou, argumentaci.

[37] K podobné námitce stěžovatelky, že je nová, tedy nepřipustná, dílčí argumentace žalovaného v jeho duplice ohledně „náhlé nutnosti“ refinancování závazku vůči Ing. Balíkovi a odkupu akcií sesterské společnosti od AGRO 2000 – UIF, Nejvyšší správní soud pouze stručně uvádí, že nepřipustnost podle § 104 odst. 4 s. ř. s. se vztahuje toliko na kasační stížnost, tedy argumentaci stěžovatelky. Zároveň tato argumentace žalovaného v jeho duplice není nová, jen dotváří jeho konstantně uváděný závěr, že stěžovatelka provedenými transakcemi pouze uměle vytvořila podmínky pro získání daňové výhody (viz např. odst. [171] nebo [185] rozhodnutí žalovaného).

[38] Nejvyšší správní soud ovšem ve shodě se žalovaným shledal novou skutečností „Přehled pohybů na účtu 378 100 za rok 2012“, který stěžovatelka přiložila ke kasační stížnosti a který má prokazovat vzájemné závazky její a IPB Invest. V řízení před krajským soudem stěžovatelka tento dokument nepředložila, přestože jí již daňové orgány vytýkaly, že neprokázala stav závazků za IPB Invest, jakož i za Ing. Balíkem (viz např. odst. [155] rozhodnutí žalovaného), na které opakovaně poukazovala a zmiňovala je i v žalobě (body 3.6. a 3.7. na str. 4 žaloby na č. 1. 2 spisu krajského soudu). Stěžovatelce nic nebránilo uvedený přehled předložit již v řízení před krajským soudem. Jelikož tak neučinila, jedná se o novou skutečnost, ke které Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřihlíží.

III.a Přezkoumatelnost napadeného rozsudku

[39] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, kterou stěžovatelka spatřuje zejména ve vztahu k posouzení ekonomické opodstatněnosti emise. Namítá, že krajský soud automaticky převzal závěry z rozsudků ve věci IPB Invest bez odůvodnění skutkových odlišností případů. Dále, že se krajský soud nevypořádal s rozparem závěru o účelovosti emise a nepřinesení reálných finančních prostředků s ekonomickými principy a finančními výkazy stěžovatelky včetně finanční analýzy a s objektivními skutečnostmi vyplývajícími z těchto podkladů. Nakonec, že krajský soud nezohlednil základní ekonomickou logiku refinancování, že stejným způsobem (refinancováním) stěžovatelka financovala svou činnost i před rokem 2012, nezohlednil právní tituly a vzájemné závazky a že finanční prostředky stěžovatelka poskytla klientům.

[40] Námitky nejsou důvodné.

pokračování

[41] Ke konkrétnímu obsahu pojmu nepřezkoumatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na svou ustálenou judikaturu (rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, nebo ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008-136, č. 1795/2009 Sb. NSS). Povinnost řádného odůvodnění přitom neznamená povinnost podrobně odpovědět na každý dílčí argument účastníka řízení, postačí proti námitkám účastníka řízení postavit vlastní argumentační celek, v jehož konkurenci námitky neobstojí (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, a ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. II. ÚS 222/18, obdobně rozsudky NSS ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, odst. [16], nebo ze dne 30. 3. 2023, č. j. 9 As 123/2022-55, odst. [12]). Konstatování nepřezkoumatelnosti by zároveň mělo být vyhrazeno opravdu výjimečným případům, kdy není z odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec patrné hodnocení podstatných důvodů či skutečností (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, odst. [29]).

[42] Nyní napadený rozsudek je přezkoumatelný. Je z něj zřejmé, z jakých skutečností krajský soud vycházel, jak je hodnotil a z jakých důvodů žalobním námitkám stěžovatelky nepřisvědčil, resp. proč se ztotožnil s daňovými orgány ohledně závěru o zneužití práva. Namítá-li stěžovatelka, že krajský soud něco nezohlednil, kasační soud k tomu uvádí, že krajský soud postavil v souladu s výše uvedenou judikaturou srozumitelný argumentační celek, v jehož konkurenci žalobní námitky neobstály. Podnikatelskou činnost stěžovatelky přitom krajský soud stejně jako daňové orgány nerozporoval, ztotožnil se však se zjištěními správce daně svědčícími o zneužití práva ze strany stěžovatelky, jelikož převažujícím účelem jejího jednání bylo získání daňové výhody. Jak příhodně uvedl žalovaný, nesouhlas stěžovatelky s právním názorem krajského soudu a s odůvodněním napadeného rozsudku ještě nepůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163, ze dne 6. 12. 2016, č. j. 7 As 179/2016-37, odst. [13], jakož i č. j. 4 Afs 262/2022-87, odst. [26], a č. j. 10 Afs 309/2022-112, odst. [27], a tam citovanou judikaturu).

[43] Není též pravdou, že by krajský soud automaticky převzal závěry svých dřívějších rozsudků ve věcech IPB Invest. Tyto rozsudky pouze zmínil v bodě 14. napadeného rozsudku a naopak odůvodnil, proč věc stěžovatelky považuje za obdobnou, následně ji však hodnotil nezávisle na případě IPB Invest. Namítá-li stěžovatelka, že krajský soud v bodě 53. napadeného rozsudku vztahoval finanční výsledky IPB Invest na její případ, nijak blíže nekonkretizuje, jaké finanční výsledky krajský soud uvedl nesprávně a jaké „správně“ měl naopak posoudit. Zároveň kasační soud uvádí, že krajský soud v uvedeném bodě napadeného rozsudku neopírá své závěry o žádné finanční výsledky jakékoliv společnosti. Pouze v této části napadeného rozsudku konstatoval, že skutečnosti plynoucí z finančních výkazů a stěžovatelkou doložené finanční analýzy ještě neprokazují, že jejich příčinou byla právě emise dluhopisů.

[44] V této souvislosti není důvodná ani kasační námitka týkající se rozporu finančních výkazů a finanční analýzy se závěrem o účelovosti a ekonomické neopodstatněnosti emise. Krajský soud se těmito podklady a skutečnostmi z nich plynoucími zabýval právě v bodě 53. napadeného rozsudku. Uvedl, že žalovaný ani správce daně finanční analýzu a z ní plynoucí skutečnosti nerozporovali, avšak, jak již bylo řečeno, tyto skutečnosti (změna

hodnoty aktiv nebo nahrazení bankovních úvěrů jinými dlouhodobými závazky) ještě neprokazují, že jejich příčinou byla právě emise dluhopisů. Formální zanesení emise do účetnictví stěžovatelky dle krajského soudu nemůže nic změnit na přesvědčivém závěru, že emise dluhopisů stěžovatelce nepřinesla žádné finanční prostředky, neboť fakticky sama zprostředkovaně financovala jejich nákup. Jinými slovy je z posouzení krajského soudu zřejmé, že finanční analýza ani finanční výkazy dle krajského soudu nebrání přijetí závěru o zneužití práva (obdobně viz rozsudky č. j. 4 Afs 262/2022-87, odst. [26], a č. j. 10 Afs 309/2022-112, odst. [27]).

III.b Zneužití práva vydáním korunových dluhopisů

[45] Stěžovatelka nesouhlasí s daňovými orgány a krajským soudem, že v souvislosti s vydáním korunových dluhopisů jednala účelově a zneužila právo. Namítá, že krajský soud nesprávně posoudil subjektivní i objektivní podmínku zneužití práva, a trvá na tom, že emise dluhopisů byla ekonomicky opodstatněná a že postupovala v souladu se smyslem a účelem zákona.

[46] Jak uvedl již krajský soud v bodech 28. a 29. napadeného rozsudku a Nejvyšší správní soud v rozsudcích č. j. 4 Afs 262/2022-87, odst. [38], a č. j. 10 Afs 309/2022-112, odst. [44], s odkazem též na judikaturu Soudního dvora Evropské unie, pro aplikaci institutu zneužití práva je třeba kumulativně naplnit objektivní a subjektivní podmínku. Objektivní podmínka spočívá v tom, že navzdory formálnímu splnění podmínek daných právní úpravou nebyl naplněn účel této úpravy; subjektivní podmínka je naplněna, pokud je hlavním záměrem jednání získat výhodu plynoucí z právní úpravy umělým vytvořením podmínek pro její dosažení (viz též např. rozsudky NSS ze dne 8. 6. 2023, č. j. 10 Afs 272/2021-85, odst. [19], nebo ze dne 20. 10. 2023, č. j. 5 Afs 202/2022-46, odst. [19] a [20], a v nich citovanou judikaturu). Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2022, č. j. 10 Afs 289/2021-42, č. 4358/2022 Sb. NSS, se zneužitím práva v daňových věcech „rozumí situace, kdy i přes formální naplnění požadavků zákona nedošlo k naplnění jeho účelu a smyslu (objektivní podmínka) a zároveň kdy hlavním či převažujícím účelem jednání daňového subjektu bylo získání daňové výhody (subjektivní podmínka).“

[47] V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem i daňovými orgány, že stěžovatelka v souvislosti s vydáním korunových dluhopisů v prosinci 2012 jednala účelově a naplnila obě podmínky zneužití práva, tedy navzdory formálnímu splnění podmínek ZDP a zákona č. 192/2012 Sb. nebyl naplněn účel této právní úpravy a účelem jejího jednání bylo umělým vytvořením podmínek získat daňovou výhodu v podobě nezdaněného úrokového příjmu pro Ing. Balíka, předsedu představenstva stěžovatelky.

[48] Co se týče objektivní podmínky zneužití práva, kasační soud obdobně jako v rozsudcích č. j. 4 Afs 262/2022-87, odst. [39], a č. j. 10 Afs 309/2022-112, odst. [52], odmítá argumentaci stěžovatelky, že účelem tehdejší právní úpravy bylo poskytnout daňové zvýhodnění všem subjektům emitujícím korunové dluhopisy v rozhodném období. Smyslem tehdejší právní úpravy bylo poskytnout daňové zvýhodnění pouze těm emitentům, jejichž emise korunových dluhopisů měla ekonomicky racionální smysl. Jak přitom správně připomněl žalovaný ve svém vyjádření, primárním smyslem emise

pokračování

dluhopisů je zajištění externího zdroje financování, získání dodatečného kapitálu pro další rozvoj nebo udržení podnikání z externích zdrojů (srov. rozsudky č. j. 4 Afs 376/2021-60, odst. [31], a č. j. 1 Afs 103/2022-36, odst. [22], jakož i č. j. 4 Afs 262/2022-87, odst. [42], a č. j. 10 Afs 309/2022-112, odst. [51]). K tomu však v případě stěžovatelky nedošlo, neboť z podrobných zjištění daňových orgánů vyplynulo, že provedenou emisí žádné reálné, nové finanční prostředky pro svou činnost nezískala.

[49] Stěžovatelka tento závěr rozporuje, neboť finanční prostředky údajně získané emisí použila na refinancování úvěru od AGRO 2000 – UIF, úvěru od Ing. Balíka a nákup akcií sesterské společnosti IPB Invest, zároveň rostl objem jejích obchodů s klienty. Daňové orgány ovšem analýzou struktury zainteresovaných osob a transakcí provedených zejména před emisí dluhopisů v souvislosti s poskytnutím úvěru od AGRO 2000 – UIF a uhrazením emisního kurzu upisovatelem Ing. Balíkem zjistily, že na bankovních účtech zúčastněných osob se často v jediný den „protáčely“ finanční prostředky pocházející původně od stěžovatelky. Namítá-li stěžovatelka, že šlo o vyrovnávání vzájemných závazků mezi jednotlivými subjekty, v průběhu správního ani soudního řízení žádné takové konkrétní závazky nedoložila. Daňové orgány naopak pečlivě a přesvědčivě popsaly, že AGRO 2000 – UIF ani Ing. Balík nedisponovali dostatečnými finančními prostředky pro poskytnutí úvěru a splacení emisního kurzu, dokud jim prostředky nebyly poskytnuty *de facto* od stěžovatelky (blíže viz odst. [107] až [125] rozhodnutí žalovaného, kde jsou jednotlivé transakce detailně popsány).

[50] Dle stěžovatelky byla její emise korunových dluhopisů ekonomicky opodstatněná, jelikož potřebovala refinancovat své dřívější závazky, kterými financovala svou podnikatelskou činnost. Nejvyšší správní soud stejně jako daňové orgány a krajský soud nezpochybňuje podnikatelskou činnost stěžovatelky spočívající v poskytování finančních služeb, ke které z povahy věci potřebuje disponovat dostatečnými finančními prostředky. Chápe též argumentaci stěžovatelky neefektivností držet na bankovních účtech vyšší zůstatky. Uvedené ovšem nesvědčí o ekonomické opodstatněnosti emise korunových dluhopisů, která zjevně nenaplnila svůj primární účel získání finančních prostředků a ke které došlo až v závěru roku 2012, ve velkém objemu 300 mil. Kč, kdy jediným upisovatelem se stal Ing. Balík, jenž byl zároveň předsedou představenstva stěžovatelky, a zároveň byla zpochybněna úhrada emisního kurzu, ekonomický účel emise i potřeba finančních prostředků v této konkrétní výši (viz též odst. [89] a [188] rozhodnutí žalovaného a body 33. až 37. napadeného rozsudku).

[51] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou, že skutečnosti jako emitování v prosinci 2012 nebo úpis spojenou osobou by samy o sobě nestačily pro učinění závěru o zneužití práva, daňové orgány ani krajský soud však svůj závěr pouze na těchto skutečnostech nevystavěli. Jedná se však o prvky, které se se zneužitím práva v souvislosti s vydáním korunových dluhopisů často vyskytují (viz rozsudky č. j. 4 Afs 262/2022-87, odst. [41], a č. j. 10 Afs 309/2022-112, odst. [54]). Je to jejich souhrn a další správcem daně zjištěné skutečnosti (jako „protáčení“ finančních prostředků), které svědčí o zneužití práva ze strany stěžovatelky, jež daňové orgány prokázaly. Poskytly přitom stěžovatelce dostatečný prostor, aby oproti jejich zjištěním prokázala, že převažujícím účelem jejího jednání nebylo získání daňové výhody. To se jí však nepodařilo. V této souvislosti Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovatelce, že by na ni krajský soud (nebo žalovaný) přenášel

důkazní břemeno ohledně nezneužití práva a že by žalovaný zneužití práva prokázal pouze na základě neodstranění pochybností správce daně ze strany stěžovatelky. Daňové orgány jen stěžovatelce opakovaně dávaly příležitost osvětlit a doložit okolnosti související s emisí korunových dluhopisů tak, aby prokázala, že emise byla ekonomicky opodstatněná a svým jednáním nesledovala jen neoprávněné získání daňové výhody.

[52] Ze zjištění daňových orgánů jasně vyplynulo, že bez daňového zvýhodnění, kterého upisovatel Ing. Balík dosáhl, by emise dluhopisů pozbyla jakýkoliv ekonomický smysl. Nejvyšší správní soud stejně jako správce daně, žalovaný a krajský soud nevidí jiný účel emise korunových dluhopisů stěžovatelkou, než získání daňové výhody pro předsedu jejího představenstva v podobě nezdaněného úrokového příjmu. Ztotožnil se proto s jejich závěrem o zneužití práva ze strany stěžovatelky, která vytvořila umělé podmínky toliko za účelem získání neoprávněné daňové výhody. V podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na napadený rozsudek, jakož i rozhodnutí žalovaného a zprávu o daňové kontrole, ve kterých jsou všechny rozhodné skutečnosti detailně popsány.

[53] Skutečnost, že možnosti vydat korunové dluhopisy s daňovým zvýhodněním využil v rozhodné době i stát (Ministerstvo financí), nemůže na shledaném závěru o zneužití práva ze strany stěžovatelky ničeho změnit. Stěžovatelce není vytýkáno, že korunové dluhopisy vydala, ale že jejich vydání nesledovalo jiný cíl než získání daňového zvýhodnění pro Ing. Balíka.

[54] Nakonec není vadou, pokud krajský soud v bodě 15. napadeného rozsudku odkázal na jiná rozhodnutí (svá a Krajského soudu v Českých Budějovicích) týkající se zneužití práva v souvislosti s korunovými dluhopisy, která stěžovatelka považuje za odlišná od svého případu. Krajský soud daná rozhodnutí uvedl s tím, že závěry formulované v rozsudcích ve věcech IPB Invest, jež označil o bod výše v napadeném rozsudku, s touto dřívější judikaturou korespondují. Dále již však tato rozhodnutí nijak nezmiňuje, neaplikuje je na případ stěžovatelky, který s nimi ani nijak nesrovnává (obdobně viz rozsudky č. j. 4 Afs 262/2022-87, odst. [27], a č. j. 10 Afs 309/2022-112, odst. [41]).

III.c Neprovedení navržených svědeckých výpovědí v odvolacím řízení

[55] Stěžovatelka trvá na nezákonnosti odmítnutí provedení výslechů svědků, které navrhla v odvolacím řízení. Namítá, že žalovaný jí znemožnil prokázat ekonomickou opodstatněnost emise a v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu předjímal, jak budou navržení svědci vypovídat. Krajský soud dle stěžovatelky pochybil, když rozhodnutí žalovaného pro tuto vadu nezrušil.

[56] Námitka není důvodná.

[57] Stěžovatelka konkrétně v odvolacím řízení [doplnění odvolání ze dne 31. 8. 2020 založené na č. l. 12 a násl. spisu žalovaného a vyjádření k seznámení se zjištěnými skutečnostmi ze dne 31. 3. 2021 (ve vyjádření nesprávně uveden rok 2020)] navrhla provést svědecké výpovědi externího daňového poradce Antonína Bartůška, vedoucího správního oddělení M. M. a J. N., jenž byl účasten některých transakcí. V případě pana Bartůška uvedla, že jeho výslech navrhuje provést za účelem prokázání tvrzení uvedených

pokračování

v doplnění odvolání a zasazení stěžovatelkou uvedených skutečností do celkového kontextu její podnikatelské aktivity a hospodářské situace. Upřesnila, že výsledkem by měly být prokázány a potvrzeny skutečnosti jako (i) ekonomická činnost a hospodářská situace stěžovatelky v obdobích před a po emisi, (ii) ekonomické opodstatnění poskytnutí krátkodobých půjček, ze kterých byla původně financovaná ekonomická aktivita stěžovatelky, (iii) ekonomické a faktické opodstatnění a důvody potřeby nahradit (refinancovat) krátkodobé půjčky dlouhodobým financováním získaným prostřednictvím emise dluhopisů, (iv) ekonomické, administrativní a právní zdůvodnění refinancování krátkodobých půjček prostřednictvím emise a proč tento instrument stěžovatelka upřednostnila před jinými, včetně objasnění úvah stěžovatelky v té době, a (v) příčinná souvislost mezi dluhopisovým financováním a nárůstem aktiv po emisi. Výslech pana M. navrhl k prokázání pouze posledních dvou uvedených skutečností a pan N. měl vypovídat k titulu a důvodu transakcí, kterých byl účasten.

[58] Žalovaný k navrhovaným svědeckým výpovědím A. Bartůška a M. M. uvedl, že měly prokazovat obecné a správcem daně nerozporované skutečnosti ohledně ekonomické a hospodářské situace stěžovatelky, a k jejich provedení nepřistoupil z důvodu neúčelnosti a nadbytečnosti. Dle žalovaného výpovědi nemohly nic změnit na zjištěních, že stěžovatelka emisí dluhopisů nezískala žádné finanční prostředky a transakce spojené s emisí byly pouze účelové (viz odst. [143] a [144] rozhodnutí žalovaného). Nemohly ani prokázat reálný stav závazků stěžovatelky, Ing. Balíka a IPB Invest ke dni 14. 6. 2012, svědeckými výpověďmi nelze nahrazovat listinné důkazní prostředky, odůvodnění výsledků bylo zároveň nedostatečné a navržení svědci nemohli více přispět k již zjištěnému skutkovému stavu (viz odst. [173] a [175] rozhodnutí žalovaného). Návrh na výslech J. N. nepovažoval žalovaný za důvodný proto, že nebylo podstatné, z jakého titulu si třetí strany mimo sféru daňového subjektu mezi sebou posílaly peněžní prostředky, ale že se jejich původ nacházel u stěžovatelky, která emisí dluhopisů nezískala finanční prostředky ve výši upsaných dluhopisů (viz odst. [165] rozhodnutí žalovaného).

[59] Krajský soud se v napadeném rozsudku ztotožnil se žalovaným ohledně nadbytečnosti navržených výsledků. Též shledal, že odůvodnění potřebnosti navržených výsledků ze strany stěžovatelky bylo obecné. Nejvyšší správní soud se s tímto hodnocením ztotožňuje a souhlasí s krajským soudem, že žalovaný neprovedením navrhovaných svědeckých výpovědí nepochybil. Předně není povinností daňového orgánu provést každý důkaz navržený daňovým subjektem, v případě nevyhovění určitému návrhu však musí svůj postup řádně zdůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 3. 2024, č. j. 3 Afs 93/2022-74, odst. [32]). To žalovaný v nyní projednávané věci učinil, když pečlivě a přesvědčivě odůvodnil, proč navržené důkazní prostředky neprovedl. Nedopustil se přitom nepřípustného předčasného hodnocení obsahu výpovědí, jak namítá stěžovatelka, neboť posuzoval toliko možný přínos navržených důkazních prostředků, který neshledal.

[60] Navržení svědci A. Bartůšek a M. M. měli obecně vypovídat o podnikatelské a ekonomické činnosti stěžovatelky, svědek J. N. měl objasnit své transakce. Tyto skutečnosti však byly již dostatečně zjištěny správcem daně, popř. důvody transakcí J. N. nebyly pro věc rozhodné. Správce daně vystavěl svá rozhodnutí především na skutečnostech, že stěžovatelka emisí dluhopisů neprokázala získání reálných finančních prostředků a převažujícím účelem jejího jednání bylo získání daňové výhody. Navržené

svědecké výpovědi k vyvrácení těchto skutečností nesměřovaly. Nejvyšší správní soud se proto stejně jako krajský soud ztotožňuje se žalovaným, že navržené důkazní prostředky byly nadbytečné, pro věc nerozhodné, a proto nebylo důvodu je provádět (srov. též rozsudek NSS ze dne 15. 1. 2015, č. j. 9 Afs 98/2014-32, odst. [32]).

III.d (Ne)opomenutý důkaz – ekonomická analýza

[61] Stěžovatelka namítá, že krajský soud opomenul provést, popř. odůvodnit neprovedení jí předloženého důkazního prostředku – ekonomické analýzy, čímž zatížil napadený rozsudek vadou mající vliv na jeho zákonnost. Nesouhlasí se žalovaným, že krajský soud vydal o neprovedení tohoto důkazního prostředku usnesení na jednání konaném dne 21. 3. 2023.

[62] Námitka není důvodná.

[63] Nejvyšší správní soud z předloženého spisu krajského soudu ověřil, že stěžovatelka skutečně v replice ze dne 15. 3. 2023, založené na č. l. 90 až 95 spisu, navrhla provést důkaz „*Ekonomickou analýzou podnikatelské činnosti*“ její a společnosti IPB Invest ze dne 2. 3. 2023 jakožto odborným vyjádřením. Ekonomická analýza je založena na č. l. 96 až 124 spisu krajského soudu a stěžovatelka ji přiložila též ke kasační stížnosti.

[64] Podle § 52 odst. 1 s. ř. s. [s]oud rozhodne, které z navržených důkazů provede, a může provést i důkazy jiné. Nejvyšší správní soud k tomu ustáleně judikuje, že v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. správní soud není povinen provést všechny navržené důkazy, naopak může provést i důkazy jiné než navržené účastníky řízení. Pokud ale důkaznímu návrhu nevyhoví, musí v souladu se zásadami spravedlivého procesu vyložit, z jakého důvodu navržený důkaz neprovedl (srov. např. rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS, nověji ze dne 22. 7. 2022, č. j. 10 Ads 303/2020-52, odst. [17], nebo ze dne 16. 8. 2022, č. j. 9 As 206/2020-46, odst. [31]). To krajský soud v nyní projednávané věci učinil.

[65] Nejvyšší správní soud přisvědčil žalovanému, že krajský soud navržený důkaz – ekonomickou analýzu – neopomenul, ale vyjádřil se k němu na jednání dne 21. 3. 2023, s jehož záznamem založeným na č. l. 133 spisu krajského soudu se kasační soud seznámil. Krajský soud na jednání uvedl, že s ekonomickou analýzou bude nakládat jako s podkladovým materiálem, na kterém je založena argumentace stěžovatelky v replice. Následně vyhlásil usnesení, že další dokazování se provádět nebude. Nejvyšší správní soud proto neshledal, že by ekonomická analýza představovala tzv. opomenutý důkaz.

IV. Závěr a náklady řízení

[66] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[67] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. října 2024

JUDr. Radan Malík
předseda senátu